

Motion till riksdagen

1988/89:N4

av Nic Grönvall (m)

med anledning av prop. 1988/89:19 om godkännande
av 1987 års internationella gummiavtal

Vid prövning i riksdagen tidigare av internationella råvaruavtal har jag yrkat att riksdagen skall avslå regeringens framställning om att riksdagen skulle godkänna dessa.

Jag är angelägen att understryka att grunden för mitt bestridande av bifall till regeringens framställning i nu aktuell proposition, liksom tidigare, enbart utgår från en kritik mot den teknik råvaruavtalen innebär såvitt gäller stöd till utvecklingsländer.

Det skall noteras att de internationella råvaruavtalen syftar till att ge stabila priser efter vilka utvecklande länder kan planera investeringar och utbyggnad av råvaruindustrier. En effekt skall vidare vara att konsumtionsländer på samma sätt har tillgång till en hållbar försörjningskälla vars resurser är tillgängliga till stabila priser. Den vanligaste metoden att uppnå dessa effekter är att en internationell organisation etableras som verkställer buffertlageruppköp när prisutvecklingen anses motivera detta. Genom ett internationellt förhandlat avtal regleras prisutveckling, buffertlagerhållning och framför allt buffertlagerförsäljning.

De internationella råvaruavtalen är en produkt av FN:s ansträngningar att stärka den ekonomiska utvecklingen i utvecklande länder, varvid erfarenheter från samarbete mellan råvaruproducerande tropiska länder från tiden före andra världskriget i vissa fall utnyttjas.

All marknadsmanipulation skadar sund handel. Utvecklande länders ekonomi kan enbart stärkas av en sund marknad vars stabilitet är beroende av ett effektivt och gott samarbete mellan producenter och förbrukare. Om dessa enkla teser tages till utgångspunkt för val av metod att stöda utvecklande länder framstår genast den manipulativa metoden som används i råvaruavtalen som både felaktig och sannolikt också skadlig för utvecklande länders ekonomi. Denna insikt ligger bakom det faktum att inom den nu pågående rundan av GATT-förhandlingar ett av de mest uppmärksammade områdena utgör förhandlingarna om stärkande av handel med tropiska produkter. Genom det frihandelskoncept, på vilket GATT-avtalet vilar, avses att åstadkomma en sund marknadsrelation mellan producerande länder och förbrukande länder. Det kan inte råda någon tvekan om att den mekanism för detta som erbjuds i GATT-avtalet är vida överlägsen de konstlade råvaruavtalen.

Vid konferensen UNCTAD VII utfärdades ett omfattande slutdokument.

I dessa särskilda tillägg II b (Commodities) diskuteras råvaruavtalens betydelse för de utvecklande ländernas ekonomi. På sätt som redovisas översiktligt i propositionen tar därvid UNCTAD-konferensen först upp, såsom ett medel att åstadkomma prisstabilitet, möjligheten att utveckla producent-förbrukarkonsultationer och samarbete. I punkten A7 av tillägget till slutdokumentet uttalas att konferensen inser att funktionen av existerande råvaruavtal bör förbättras.

I UNCTAD-konferensens skrivning framgår enligt min uppfattning alltså medvetenheten av att de internationella råvaruavtalen icke motsvarat förväntningarna.

De remissvar som givits till förslaget att tillträda det nya gummiavtalet redovisar öppet skepsis inför detta. Det vore en mycket bra markering till stöd för bättre hjälp åt utvecklingsländerna om Sverige nu, på grunder som framförts i denna motion, underlät att tillträda 1979 års gummiavtal. Ett sådant beslut bör då förenas med ett uttalande om aktivt fortsatt stöd för förhandlingarna avseende tropiska produkter i den nu pågående GATT-rundan.

Hemställan

Med stöd av det anförda yrkas
att riksdagen avslår proposition 1988/89:19.

Stockholm den 9 november 1988

Nic Grönvall (m)